

Bölüm 11

GENÇLER KATEGORİSİ KRİKET SPORCULARININ SPORA BAĞLILIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Eda ADATEPE¹

Osman GIDIK²

GİRİŞ

Kriket, özellikle Avustralya, Hindistan, Pakistan, Batı Hint Adaları ve Britanya Adaları'nda oynanan İngiltere'nin ulusal yaz sporudur. On birer sporcu iki takım arasında, sopa ve top yardımıyla, merkezinde 20 metre uzunluğunda dikdörtgen bir saha bulunan ovalimsi bir çim sahada oynanan bir spor branşıdır (Cricket, 2021). Tarihine bakıldığında, kriketin Sakson ya da Norman zamanlarında, güneydoğu İngiltere'de yoğun ormanlık ve açıklıklardan oluşan bir bölge olan Weald'de yaşayan çocuklar tarafından icat edilmiş olabileceğine dair uzman görüşleri bulunmaktadır. Kriketin yetişkin bir spor olarak oynandığına dair ilk referans 1611 olarak kayıtlara geçmiş ve aynı yıl bir sözlük kriketi erkek oyunu olarak tanımlamıştır. Kriket, 17. yüzyılın başlarında İngiliz kolonileri aracılığıyla Kuzey Amerika'ya tanıtılmış ve 18. yüzyılda dünyanın diğer bölgelerine yayılmıştır. Sömürgecilik ve kolonileşme başlar başlamaz Avustralya'ya gelmiş ve bu spor 19. yüzyılın ilk yıllarında Yeni Zelanda ve Güney Afrika'ya kadar ulaşmıştır. Kadın kriketi 19. yüzyılda sporun gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır ve ilk kadın maçı 1811'de oynanmıştır (ICC, 2022a). 19. yüzyılın başlarında ise ilk uluslararası maçlar yapılmıştır (Kriket Türkiye, 2022).

Bugün Uluslararası Kriket Konseyi'nin (ICC) 104 üye ülkesi bulunmaktadır. Beş kıtada bulunan ICC Küresel Geliştirme ekibi, farklı bölgelerde kriket standardını iyileştirmesine yardımcı olarak daha büyük, daha iyi bir küresel oyun inşa etmekle görevlendirilmiştir. Ekip, Yönetim, yüksek performans, oyunun taban düzeyinde büyümesi, pazarlama, iletişim uzmanlığı ve bir kuruluş içinde

¹ Öğr. Gör. Dr., Bayburt Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, edaadatape@gmail.com

² Bayburt Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, osmangidik@gmail.com

adanma ve içselleştirme durumları artmıştır. İçselleştirme ve adanma alt boyutları arasındaki korelasyonda da güçlü aynı yönlü doğrusal ilişkiler saptanmıştır.

Araştırmamıza konu olan, kriket spor branşının ülkemizdeki dünü ve bugüne bakıldığında, gelişmekte olan ve tercih edilen bir branş olarak karşımıza çıkmaktadır. Kriket branşında arzu edilen düzeyde tesisleşmenin olması, sporcu sayılarının artması, daha fazla tercih edilen bir spor branşı haline gelmesi, genç sporcularımızın spora bağlılık durumları ile yakından ilişkili bir durum olarak görülmüştür. Bu sayılan koşulların mevcudiyetinde de kriket spor branşı ülkemizde bir federasyon halini alabilir. Daha çok yeteneği bu branşa kazandırabilmek adına beden eğitimi ve spor öğretmenlerimizin, antrenörlerimizin bu branşın tanıtımı için ve Gençlik Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğü'müzün bu branşın geliştirilmesi noktasında çeşitli faaliyetlerin yapmasının yararlı olabileceği önerilmektedir. Sporun sürdürülebilirliği ve sürdürülebilir sporcular bağlamında da, spora bağlılık ile diğer tüm branşlarda bu çalışma ve benzerleri yapılarak incelenebilir. Genç sporcuların spora bağlılık düzeylerinin yüksek olması toplumun yaşam kalitesini yükseltmek ve genel sağlık durumlarını iyileştirmek, geliştirmek için önemli bir araç olabilir. Alan yazında kriket spor branşı ve ilişkili yayınların nitelik ve niceliklerinin yetersiz olmasından dolayı, yapılan bu araştırmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

TEŞEKKÜR

Türkiye Okul Sporları Federasyonu bünyesinde bulunan tüm sporculara, teknik heyetlere ve bütün çalışanlara desteklerinden dolayı çok teşekkür ediyoruz.

KAYNAKLAR

- Álvarez, M.S., Balaguer, I., Castillo, I., Duda, J.L. (2009). Coach autonomy support and quality of the sport engagement scale: an adaptation of the utrecht work engagement Scale (uwes) for The Sports environment sport engagement in young soccer players. *The Spanish Journal of Psychology*, 12(1), 138-148. <https://doi.org/10.11144/Javeriana.UPSY13'3.sesa>
- Başer, E. (1994). *Futbolda psikoloji ve başarı*. Yayınevi Yayıncılık, İstanbul.
- Demirci, K. E., Canlı, U. ve Taşkın, C. (2020). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Spora Bağlılık Düzeylerinin İncelenmesi (Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Örneği). *Uluslararası Pegem Eğitim Kongresi (IPCEDU-2020)*.16-19 Eylül 2020, çevrimiçi.

- Fraenkel, J.R. & Wallen, N.E. (2009). *How to design and evaluate research in education*. New York: McGraw-Hill.
- George, D. & Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: a simple guide and reference, 17.0 update* (10a ed.). Boston: Pearson
- Gullien, F., & Alvarado, J.R.M. (2012). The Sport Engagement Scale: An Adaptation of the Utrecht Work Engagement Scale (UWES) for the Sports Environment. *Universitas Psychologica*, 13(2), 15-24. [http:// dx.doi.org/10.11144/Javeriana.UPSY13'3.sesa](http://dx.doi.org/10.11144/Javeriana.UPSY13'3.sesa)
- Gosbf (2022). Gelişmekte Olan Spor Branşları Federasyonu, tarihçe. 13.09.2022 tarihinde gosbf.gov.tr/Sayfalar/2316/2309/Tarihçe.aspx adresinden erişildi.
- Gülen, Ö., Madak, E., Kumartaşlı, M. ve Sönmez, H. O. (2021). Taekwondo sporcularının spora bağlılık düzeylerinin milli sporculuk durumları ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *The Online Journal of Recreation and Sport*, 10(3), 1-17. <http://doi.org/10.22282/ojrs.2021.84>
- Hodge, K., Lonsdale, C., Jackson, S.A. (2009). aAhlete engagement in elite sport: An exploratory investigation of antecedents and consequences. *The Sport Psychologist*, 23, 186-202. doi: 10.1123/ tsp.23.2.186
- ICC (2022a). History of cricket. 12.09.2022 tarihinde <https://www.icc-cricket.com/about/cricket/history-of-cricket/early-cricket> adresinden erişildi.
- ICC (2022b). Development. 12.09.2022 tarihinde <https://www.icc-cricket.com/about/development> adresinden erişildi.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi*. 17. Baskı, Nobel Yayınları, Ankara.
- Kelecek, S. Kara, F.M., Aşçı, F.H. (2017). Sporcu bağlılık ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Sportmetre*, 16(3), 39-47. doi: 10.1501/Sporm_0000000374
- Kelecek, S. & Koruç, Z. (2018). Futbolcuların güdülse yönelim ve spora bağlılık düzeylerinin sporcu tükenmişliğini belirlemedeki rolü. *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(2), 102-116.
- Kriket Türkiye (2022). Kriketin Tarihi. 12.09.2022 tarihinde <https://kriketturkiye.com/kriketin-tarihi/> adresinden erişildi.
- Longmore, A. , Williams, . Marcus K. and Alston, . Rex (2021, July 8). *cricket*. *Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/sports/cricket-sport>
- Lonsdale, C., Hodge, K., Jackson, S. A. (2007). Athlete engagement: II. Developmental and initial validation of the Athlete Engagement Questionnaire. *International Journal of Sport Psychology*.
- Martins, P., Rosado, A., Ferreira, V., Gomes, R. (2011). Combat sports and determinants of sport engagement in Portuguese athletes. *Scientific Congress on Martial Arts and Combat Sports (SCMACS 2011)*, 13-15th May 2011, Viseu, Portugal. Scientific Editors. (p.67).
- Mercan, M. (2006). Öğretmenlerde Örgütsel Bağlılık Örgütsel Yabancılaşma ve Örgütsel Vatandaşlık. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

- Okdan, B. & Güler, B. (2021). Halk oyunları bölümünde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin covid-19 pandemi döneminde spora bağlılık düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *International Social Sciences Studies Journal*, (e-ISBN:2587-1587) Vol:7, Issue:83; pp:2362-2371. <http://dx.doi.org/10.26449/sss.3201>
- Özdamar, K. (2002). *Paket programlarla istatistiksel veri analizi* (4. Baskı). Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Peke, K. (2020). Oryantiring Katılımcılarının Spora Bağlılıkları Ve Zihinsel Dayanıklılıklarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul.
- Sırgancı, G., Araç Ilgar, E., Cihan, B. B. (2019). “Spora Bağlılık Ölçeği” nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 7(17), 171-191.
- Schaufeli, W. B., Salanova, M., Gonzalez-Roma, V. ve Bakker, A. B. (2002). The measurement of engagement and burnout: A two sample confirmatory factor analytic approach. *Journal of Happiness Studies*. 3(1), 71-92. <https://doi.org/10.1023/A:1015630930326>
- Schaufeli, W. & Bakker, A. (2004) *UWES Utrecht work engagement scale preliminary manual*. Occupational Health Psychology Unit Utrecht University, Utrecht.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.), Boston: Allyn and Bacon.
- Uluç, E. A. & Akçakoyun, F. (2021). Bocce sporcularının hedef yönelimlerinin spora bağlılıkları üzerindeki rolü: Çanakkale İli örneği. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 4 (3) , 424-437. doi: 10.38021/asbid.1034025
- Uzgun, K. , Pekel, H. A. & Aydos, L. (2021). Rekreasyonel koşucuların spora bağlılık düzeylerinin incelenmesi. *Aksaray University Journal of Sport and Health Researches*, 2 (1) , 62-82. <http://asujshr.aksaray.edu.tr/tr/pub/issue/62660/938168>